

Nr 209.

Av herr **Jansson i Kalix m. fl.**, om statligt stöd åt Norrbottens ullspinneriförening u. p. a.

Det har under en lång följd av år och från olika myndigheter klagats över att Norrbottens jordbrukare gjort så litet för att söka åstadkomma en mångsidigare försörjning på sitt jordbruk. Som bekant är jordbruket i Norrbotten baserat på mjölkproduktionen, och den ger icke jordbrukarna där uppe den levnadsstandard, som måste anses skälig med hänsyn till arbetets natur och de hårda villkor, under vilka jordbrukaren där uppe lever. Därtill kommer att jordbruken i Norrbotten i flertalet fall ha en storleksordning, som ytterligare bidrar att dra ner den absoluta avkastningen.

År 1942 bildades emellertid inom Norrbotten en andelsförening, kallad Norrbottens ullspinneriförening u. p. a. Dess syfte var i första hand att ta vara på den ull, som föll under den fåravel, vilken bedrevs inom länet, och i andra hand att stimulera till en utökning av fåraveln, som man ansåg att landsändan hade vissa förutsättningar för.

Andelarna lydde å 25 kronor, och för närvarande finnas 1 396 sådana andelar. Andelskapitalet utgör i dag 95 474 kronor, därav från enskilda medlemmar 40 140 kronor och från kommuner, bolag, sockenallmänningar m. fl. 55 334 kronor. Tomt inköptes i Morjärv inom Töre kommun, och där uppfördes under åren 1945—1948 en spinneribygnad av cementtegel i tvenne våningar. Byggnaden är 60 meter lång, 11 meter bred och har dubbla väggar med stubbfyllning emellan. Att ett underlag för ett ullspinneri förefanns framgick redan av 1944 års jordbruksräkning, som angav, att det inom Kalix och Torne älvdalar fanns sammanlagt 27 015 får, medan det inom Piteå och Luleå älvdalar fanns 13 907. Företaget har också omfattats med ett mycket livligt intresse av länets jordbrukare, de flesta tillhörande kategorien småbrukare i norrländsk mening. För närvarande har företaget ett kardverk, selfaktor, tvinnmaskin och riv. Fabriken kapacitet är utnyttjad till det yttersta, och den hinner svårligen med mer än den legospinning, som delägarna göra anspråk på för egen räkning. Vid företaget besök vid fabriken funno vi väldiga lager av råull, som icke medhunnits att spinna till garn. På vår fråga förklarade företagens ledning, att anhopningen av ull var lika stor året runt. Framställningar från ullproducenter i Västerbotten om att få ullen spunnen vid spinneriet i Morjärv hade avvisats, då maskinerna inte orkade med mera. Ett önskemål var därför från ledningens

sida att få företaget utvidgat dels för att därigenom kunna ta emot ull i den utsträckning som tillgången krävde, men dels också för att möjliggöra en utbyggnad av anläggningen i syfte att kunna tillmötesgå en efterfrågan på yllefiltar och tyger av enklare slag. Lokaler för ändamålet funnos; vad som saknades var maskiner, och eftersom företaget baserades på småbrukare som andelsägare, finns det inga utsikter att genom en höjning av andelskapitalet på det hållet erhålla de nödvändiga medlen.

Av nedanstående sammanställning framgår företagets ekonomiska ställning.

Anläggningskostnader:

Byggnadskostnad	213 600: —	
Värme- och sanitära ledningar	69 500: —	
Elektrisk installation	<u>19 150: —</u>	302 250: —
Maskiner: kardverk, selfaktor, tvinnmaskin, riv m. m.		<u>100 000: —</u>
	Kronor	402 250: —.

Företagets finansiering:

Andelskapital	95 474: —	
Statslån genom småindustriföreningen mot 3.6 procents ränta	100 000: —	
Inteckningslån hos Övre Norrlands centralkassa mot 3.25 procents ränta	107 100: —	
Förlagslån hos Handelsbanken mot 3.5 procents ränta + 1 procents checkräkningsavgift	50 000: —	
Anslag från staten och hushållningssällskapet	<u>18 761: 94</u>	
	Kronor	371 335: 94.

Åberopande vad vi sålunda ovan anført få vi hemställa, att riksdagen beslutar att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning om företagets ekonomiska möjligheter och om dess berättigande ur företagarsynpunkt samt om förslag till hjälp åt Morjärvs ullspinneri u. p. a. på sätt som Kungl. Maj:t kan finna lämpligt med hänsyn till vad utredningen givit vid handen.

Stockholm den 22 januari 1949.

Ivar Jansson.

J. O. Gavelin.

Olof W. Wiklund.

Hildur Ericsson.